

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 346/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Antonom Wagnerom, Kudlovská 1, Humenné, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 149 Ústavy Slovenskej republiky postupom vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru [REDAKČIA], odboru kriminálnej polície, oddelenia všeobecnej kriminality vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-270/OVK-HE-2013 a jeho uznesením z 12. júna 2013, uznesením Okresnej prokuratúry [REDAKČIA] č. k. 1 Pn 254/13-8 z 20. decembra 2013, prípisom Krajskej prokuratúry v [REDAKČIA] č. k. 1 Kn 215/15/7700-6 z 2. júna 2015 a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. IV/3 Gn 1297/15/1000 z 29. decembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Antonom Wagnerom, Kudlovska 1, Humenné, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 149 ústavy postupom vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru [REDAKOVANÉ], odboru kriminálnej polície, oddelenia všeobecnej kriminality (ďalej len „vyšetrovateľ“) vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-270/OVK-HE-2013 a jeho uznesením z 12. júna 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie vyšetrovateľa“), uznesením Okresnej prokuratúry [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pn 254/13-8 z 20. decembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“), prípisom Krajskej prokuratúry v [REDAKOVANÉ] (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 Kn 215/15/7700-6 z 2. júna 2015 (ďalej aj „napadnutý prípis krajskej prokuratúry“) a prípisom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) sp. zn. IV/3 Gn 1297/15/1000 z 29. decembra 2015 (ďalej aj „napadnutý prípis generálnej prokuratúry“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 10. mája 2013 podal Okresnej prokuratúre [REDAKOVANÉ] trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania „*trestného činu krivého obvinenia, trestného činu vydierania, trestného činu nátlaku, trestného činu poškodzovania spotrebiteľa, trestného činu nekalých obchodných praktík voči spotrebiteľovi, trestného činu neoprávneného obohatenia a trestného činu poškodzovania cudzích práv*“. Trestné oznámenie sťažovateľ odôvodnil v podstate tým, že 10. mája 2012 pracovníci spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „[REDAKOVANÉ]“), vykonali v rodinnom dome č. 156 v obci [REDAKOVANÉ] ktorý bol vo vlastníctve otca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] a v ktorom mal aj sťažovateľ trvalý pobyt, kontrolu odberného miesta elektrickej energie, a to bez toho, aby k tejto kontrole privolali vlastníka domu. Výsledkom

kontroly bol záver pracovníkov [REDACTED], o neoprávnenom odbere elektrickej energie na danom odbernom mieste, na podklade čoho [REDACTED], podala trestné oznámenie. Na základe tohto trestného oznámenia bol otec sťažovateľa [REDACTED] ako vlastník domu s odberným miestom obvinený a trestne stíhaný pre prečin krádeže, pričom trestné konanie voči nemu (vedené v tom čase Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 22 T 50/2012) nebolo ku dňu podania trestného oznámenia sťažovateľom právoplatne skončené. Sťažovateľ v trestnom oznámení spochybňoval predovšetkým výsledok kontroly a postup pracovníkov [REDACTED], pri jej vykonávaní. Namietal tiež ďalšie kroky [REDACTED], ktorá odstúpila od zmluvy o pripojení do distribučnej sústavy vzťahujúcej sa na predmetný dom, prerušila dodávku elektriny doň a jej obnovu podmieňovala uhradením škody, ktorá [REDACTED] vznikla v dôsledku zisteného neoprávneného odberu.

Po upovedomení sťažovateľa Okresnou prokuratúrou [REDACTED] č. k. 1 Pn 254/13-3 z 13. mája 2013, že trestné oznámenie sťažovateľa na pracovníkov [REDACTED], z 10. mája 2015 bolo odstúpené na ďalšie konanie a rozhodnutie odboru kriminálnej polície [REDACTED] sťažovateľ 27. mája 2013 doručil okresnej prokuratúre podanie označené ako „*Spresnenie oznámenia*“, v ktorom uviedol, že on trestné oznámenie podal na spoločnosť [REDACTED], a nie na jej zamestnancov, keďže trestné oznámenie pre neoprávnený odber elektrickej energie na otca sťažovateľa podala organizácia ([REDACTED]), a nie fyzická osoba. Sťažovateľ sa pri tom odvolával na novelu zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon vykonanú zákonom č. 224/2010 Z. z., ktorá s účinnosťou od 1. septembra 2010 zaviedla do právneho poriadku Slovenskej republiky tzv. nepravú trestnú zodpovednosť právnických osôb.

Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru [REDACTED] uznesením sp. zn. ČVS: ORP-270/OVK-HE-2013 z 12. júna 2013 trestné oznámenie sťažovateľa podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol, keďže podľa jeho záveru nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

Vyšetrovateľ svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že zavedenie tzv. nepravej trestnej zodpovednosti právnických osôb neznamená možnosť trestne stíhať právnickú osobu, pričom platné trestné právo je stále založené na individuálnej subjektívnej

zodpovednosti fyzickej osoby a nepripúšťa trestnoprávnu zodpovednosť právnickej osoby. Ďalej uviedol, že skutočnosti uvádzané sťažovateľom v trestnom oznámení sú jeho subjektívnymi a účelovými tvrdeniami, bez opory v objektívnom skutkovom stave. Poukázal tiež na to, že prostriedky trestnej represie nemôžu slúžiť na uspokojovanie subjektívnych práv, ak nie sú splnené všetky predpoklady trestnej zodpovednosti. V závere upozornil, že jeho rozhodnutím nie je dotknuté právo oznamovateľa na prípadné uplatnenie nároku na náhradu škody v občianskom súdom konaní.

Proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa podal sťažovateľ 17. júna 2013 sťažnosť z dôvodov podľa § 189 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, v ktorej v podstate namietal nedostatočné zistenie skutkového stavu vyšetrovateľom. Okresná prokuratúra napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa o odmietnutí veci podľa § 193 ods. 1 písm. b) [správne malo byť v uznesení uvedené písm. c), pozn.] Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietla.

Prokurátorka okresnej prokuratúry zamietnutie sťažnosti odôvodnila tým, že z dôkazov, ktoré boli vo veci vykonané vyšetrovateľom, tak ako ich podrobne argumentoval v odôvodnení svojho rozhodnutia, nevyplýva, že by v danom prípade došlo k spáchaniu trestných činov označených sťažovateľom v jeho trestnom oznámení. Poukázala tiež na skutočnosť, že trestné konanie vedené Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 22 T 50/2012 voči otcovi sťažovateľa pre trestný čin krádeže v súvislosti s neoprávneným odberom elektrickej energie nebolo ku dňu jej rozhodnutia právoplatne skončené, a preto vtedy nebolo možné konštatovať, že nedošlo k neoprávnenému odberu elektrickej energie a že zamestnanci [REDAKOVANÉ], odpojili elektrickú energiu vlastníčkovi domu neoprávnene.

Dňa 1. apríla 2015 otec sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podal krajskej prokuratúre žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu okresnej prokuratúry. Krajská prokuratúra podanie otca sťažovateľa vyhodnotila ako podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry podľa § 31 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Otec sťažovateľa vo svojom podaní v podstate namietal postup pracovníkov [REDAKOVANÉ], pri vykonávaní

kontroly odberného miesta elektrickej energie a výsledok tejto kontroly. Orgánom činným v trestnom konaní vytýkal nedostatočné zistenie skutkového stavu.

Napadnutým prípisom krajskej prokuratúry bol uvedený podnet sťažovateľa podľa zákona o prokuratúre ako nedôvodný odložený. Prokurátor krajskej prokuratúry vo svojom prípise o odložení podnetu vytkol vyšetrovateľovi a prokurátorke okresnej prokuratúry nedostatočné odôvodnenie ich rozhodnutí, nevysporiadanie sa so všetkými dôkazmi, ďalej nedostatok formulácie skutkovej vety v napadnutom uznesení vyšetrovateľa, prietľahy v konaní okresnej prokuratúry pri vybavovaní sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa o odmietnutí veci a uvedenie nesprávneho ustanovenia Trestného poriadku vo výroku napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry.

Napriek zisteným nedostatkom prokurátor krajskej prokuratúry považoval napadnuté uznesenie vyšetrovateľa okresného riaditeľstva o odmietnutí veci podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku za zákonné a dôvodné, a to so zreteľom na obsah vyšetrovacieho spisu, ako aj dozorového spisu, ktoré podľa prokurátora krajskej prokuratúry poskytovali dostatok dôkazov odôvodňujúcich odmietnutie trestného oznámenia sťažovateľa v celom rozsahu.

Vo vzťahu k podozreniu zo spáchania trestného činu krivého obvinenia prokurátor krajskej prokuratúry vo svojom prípise okrem iného uviedol:

„Za trestný čin krivého obvinenia a to podaním trestného oznámenia tak v tomto prípade môže byť trestnoprávne zodpovedná iba osoba, ktorá oznámenie podávala a to iba za predpokladu, že bola o trestnoprávnych následkoch krivého obvinenia riadne poučená. V tomto prípade trestné oznámenie podával pracovník [REDAKOVANÉ] na to poverený, ktorý vychádzal z jemu predložených podkladov. So zreteľom na uvedené je potom zrejmé, že podaním trestného oznámenia a iniciáciou trestného konania vo veci ČVS: ORP-531/HE-HE-2012 tým pracovník [REDAKOVANÉ] nemohol spáchať trestný čin krivého obvinenia.

Trestný čin teoreticky mohli spáchať iba pracovníci [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] tým, že v trestnom konaní nepravdivo vypovedali o skutočnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie. ...

Skutočnosťou, pre ktorú ale nemožno vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť voči osobám pracovníkov [REDACTED] / [REDACTED] je to, že nimi vykonané meranie nebolo uskutočnené meraciami prístrojmi spĺňajúcimi požiadavky kladené v § 8 zákona č. 142/2000 Z. z., čo v konečnom dôsledku konštatoval v oslobodzujúcom rozsudku aj súd. Je evidentné, že pracovníkov týmito prístrojmi vybavil ich zamestnávateľ, ktorý nesie zodpovednosť aj za to, že k meraniu používané prístroje spĺňajú všetky technické a metrologické požiadavky na ich prevádzku. Ak tieto požiadavky prístroje nespĺňajú, nemôžu byť nimi namerané údaje brané na zreteľ a to nielen vo vzťahu k Vám, ako osobe obvinenej z trestného činu krádeže elektrickej energie, ale na strane druhej ani vo vzťahu k pracovníkom [REDACTED], ktorí tieto prístroje v dobrej viere používali.“

Vo vzťahu k podozreniu zo spáchania trestného činu vydierania, nátlaku „a zostávajúcich oznamovaných trestných činov“ prokurátor krajskej prokuratúry uviedol:

„... je potrebné poukázať na to, že medzi Vami a spoločnosťou existuje zmluvný – obchodnoprávny vzťah, ktorého podmienky upravuje nielen zmluva, ale aj ostatné všeobecné zmluvné podmienky, ktoré sú jej súčasťou. Nie je úlohou orgánov činných v trestnom konaní riešiť to, či Vaše opätovné pripojenie do elektrickej rozvodnej siete bolo podmienené úhradou škody /podľa Vás domnelej/ oprávnene, v súlade so zmluvnými podmienkami a zákonom. V tomto prípade ide o civilný spor medzi subjektmi súkromnoprávných vzťahov, do ktorého orgány činné v trestnom konaní zasahovať nesmú. K ochrane práv vyplývajúcich z týchto vzťahov sú predurčené civilné súdy, do kompetencie ktorých spadá aj posúdenie toho, či ku škode v skutočnosti došlo a v akej výške.“

K podozreniu zo spáchania trestného činu poškodzovania spotrebiteľa podľa § 269 Trestného zákona a trestného činu nekalých obchodných praktík voči spotrebiteľovi podľa § 269a Trestného zákona prokurátor krajskej prokuratúry v podstate uviedol, že naplnenie zákonných znakov uvedených trestných činov vzhľadom na ich zákonnú definíciu v danom prípade neprichádza do úvahy.

Dňa 28. septembra 2015 sťažovateľ podal generálnej prokuratúre žiadosť o preskúmanie postupu orgánov činných v trestnom konaní v predmetnej veci, v ktorej

žiadal prešetriť postup a rozhodnutia vyšetrovateľa, okresnej prokuratúry i krajskej prokuratúry.

Generálna prokuratúra kvalifikovala žiadosť sťažovateľa ako opakovaný podnet, ktorý napadnutým prípisom ako nedôvodný odložila. Prokurátor generálnej prokuratúry svoj prípis odôvodnil tým, že po preskúmaní postupu a rozhodnutia krajskej prokuratúry sa stotožnil s jej závermi, ktoré považuje za zákonné. V detailoch prokurátor generálnej prokuratúry odkázal na podľa neho náležité, zreteľné a zrozumiteľné odôvodnenie prípisu krajskej prokuratúry o odložení podnetu. Prokurátor generálnej prokuratúry tiež poukázal na to, že opakovaný podnet sťažovateľa neobsahoval žiadne nové relevantné skutočnosti.

Nad rámec prípisu krajskej prokuratúry prokurátor generálnej prokuratúry zdôraznil, že platná legislatíva neumožňuje vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči právnickej osobe, tak ako sa toho domáhal sťažovateľ. Ďalej poukázal na to, že nález ústavného súdu, na ktorý sa sťažovateľ vo svojom opakovanom podnete odvolával, sa týka celkom odlišnej problematiky, a je preto v predmetnej veci nepoužiteľný. V závere svojho prípisu prokurátor generálnej prokuratúry upozornil sťažovateľa, že v súlade so zákonom o prokuratúre bude jeho prípadný ďalší podnet vo veci prokuratúrou vybavený len v prípade, že bude obsahovať nové skutočnosti, pričom v opačnom prípade bude bez ďalších opatrení ako nedôvodný odložený.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy postupom vyšetrovateľa a jeho napadnutým uznesením o odmietnutí veci a taktiež porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru a tiež porušenie čl. 149 ústavy napadnutým uznesením okresnej prokuratúry, napadnutým prípisom krajskej prokuratúry, ako aj napadnutým prípisom generálnej prokuratúry.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu poukazuje na skutočnosti, ktoré namieta už aj v už uvedených podaniach adresovaných orgánom činným v trestnom konaní,

pričom ich podstata spočíva v námietke, že orgány činné v trestnom konaní vo veci jeho trestného oznámenia neúplne zistili skutkový stav veci, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a nesprávne vykladali a aplikovali právnu normu ustanovujúcu tzv. nepravú trestnú zodpovednosť právnických osôb. Podľa sťažovateľa porušenie jeho práv spočíva predovšetkým v tom, že „... celá vec bola riešená na všetkých úrovniach príslušných orgánov činných v trestnom konaní, a to len formálne a v rozpore ako s trestným poriadkom, tak aj s popretím existencie platnej právnej normy...“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Porušovateľom v prvom rade bolo porušené základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v [REDAKOVANÉ], Odbor kriminálnej polície, Oddelenie všeobecnej kriminality, [REDAKOVANÉ], vedeným pod sp. zn. ČVS: ORP-270/OVK-HE-2013 zo dňa 12. 6. 2013.

Porušovateľom v druhom rade bolo porušené základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky.

Bol porušený článok 149 Ústavy Slovenskej republiky – Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu a bol porušený článok 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na účinný opravný prostriedok Uznesením Okresnej prokuratúry [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], vedeným pod sp. zn. 1 Pn 254/13-8 zo dňa 20. 12. 2013.

Porušovateľom v treťom rade bolo porušené základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky.

Bol porušený článok 149 Ústavy Slovenskej republiky – Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu a bol porušený článok 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na účinný opravný prostriedok Opatrením Krajskej prokuratúry [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vedeným pod sp. zn. 1 Kn 215/15/7700-6 zo dňa 2. 6. 2015.

Porušovateľom vo štvrtom rade bolo porušené základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 Ústavy Slovenskej republiky.

Bol porušený článok 149 Ústavy Slovenskej republiky – Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu a bol porušený článok 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na účinný opravný prostriedok Opatrením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, [REDAKOVANÉ], vedeným pod sp. zn. IV/3 Gn 1297/15/1000 zo dňa 29. 12. 2015 – doručené dňa 07. 01. 2016.“

Sťažovateľ ďalej navrhuje, aby ústavný súd uložil:

„a) Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v [REDAKOVANÉ] Odbor kriminálnej polície, Oddelenie všeobecnej kriminality, [REDAKOVANÉ] zaplatiť sťažovateľovi – 5.000,00 € z titulu nemajetkovej ujmy...

b) Okresná prokuratúra [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] – zaplatiť sťažovateľovi – 5.000,00 € z titulu nemajetkovej ujmy...

c) Krajská prokuratúra [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zaplatiť sťažovateľovi - 5.000,00 € z titulu nemajetkovej ujmy...

d) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, [REDAKOVANÉ] – zaplatiť sťažovateľovi – 10.000,00 € z titulu nemajetkovej ujmy...“

Sťažovateľ tiež navrhuje, „aby mu Ústavný súd Slovenskej republiky priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 300,00 €, ktoré je Generálna prokuratúra SR Bratislava povinná zaplatiť jeho právnenmu zástupcovi JUDr. Antonovi Wagnerovi... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 13 dohovoru, ako aj porušenie čl. 149 ústavy napadnutými uzneseniami vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry, ako aj napadnutými prípismi krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry a tiež postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu. V rámci predbežného prerokovania ústavný súd preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým uznesením vyšetrovateľa, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, napadnutým uznesením okresnej prokuratúry a napadnutým prípisom krajskej prokuratúry

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodiť ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ mal právo podať proti napadnutému uzneseniu vyšetrovateľa sťažnosť (čo aj využil), o ktorej bola oprávnená a aj povinná rozhodnúť okresná prokuratúra. Právomoc okresnej prokuratúry rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Rovnako právomoc krajskej prokuratúry preskúmať v konaní o podnete napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry, ako aj napadnuté uznesenie vyšetrovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu. Napokon právomoc generálnej prokuratúry preskúmať v konaní o opakovanom podnete sťažovateľa postup krajskej prokuratúry vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým prípisom generálnej prokuratúry

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým prípisom generálnej prokuratúry došlo k porušeniu ním označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. Generálna prokuratúra napadnutým prípisom odložila opakovaný podnet sťažovateľa, ktorým namietal predchádzajúce rozhodnutia vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry súvisiace s jeho trestným oznámením, ako aj prípis krajskej prokuratúry, ktorým bol odložený podnet smerujúci proti napadnutým rozhodnutiam vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry.

Z napadnutého prípisu generálnej prokuratúry vyplýva, že prokurátor generálnej prokuratúry sa v celom rozsahu stotožnil s napadnutým prípisom krajskej prokuratúry a s právnym názorom v ňom vysloveným, pričom v podrobnostiach na napadnutý prípis

krajskej prokuratúry odkázal. Prokurátor generálnej prokuratúry v napadnutom prípise tiež poukázal na to, že opakovaný podnet sťažovateľa neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ďalej zdôraznil právnu argumentáciu týkajúcu sa nemožnosti trestného stíhania právnickej osoby a ako vecne nesúvisiaci a pre daný prípad nepoužiteľný odmietol sťažovateľom označený nález ústavného súdu.

V nadväznosti na námietky sťažovateľa ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory iných orgánov verejnej moci, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či náležite zistili skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo svojich zistení vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, v zmysle ktorého súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ primárne namieta, je právo dotknutej osoby (v posudzovanej veci právo sťažovateľa) požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným spôsobom sa takýmto podnetom, resp. opakovaným podnetom, zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva sťažovateľa nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jeho podnetu, resp. opakovanému podnetu vyhovel (m. m. napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samu osebe skutočnosť, že generálna prokuratúra opakovanému podnetu sťažovateľa podľa jeho predstáv nevyhovela (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.). Inak povedané, právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd.

Poukazujúc na už citovaný, resp. popísaný podstatný obsah napadnutého prípisu generálnej prokuratúry, ako aj napadnutého prípisu krajskej prokuratúry a napadnutých rozhodnutí okresnej prokuratúry a vyšetrovateľa, ústavný súd po preskúmaní dokumentácie priloženej sťažovateľom k sťažnosti konštatuje, že príslušné orgány činné v trestnom konaní v danom prípade venovali vybavovaniu trestného oznámenia sťažovateľa, ako aj jeho ďalších podaní primeranú pozornosť a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovali na všetky jeho kľúčové námietky vrátane výhrad k interpretácii tzv. nepravej trestnej zodpovednosti právnických osôb, na ktorú sa sťažovateľ odvolával predovšetkým. Vo vzťahu k inštitútu tzv. nepravej trestnej zodpovednosti právnických osôb príslušné orgány činné v trestnom konaní zaujali stanovisko, že právna úprava platná v rozhodnom čase nepripúšťala trestnú zodpovednosť právnických osôb, a teda ani možnosť ich trestného stíhania, pričom tieto svoje závery aj náležitým spôsobom odôvodnili. Podľa názoru ústavného súdu je stanovisko príslušných orgánov činných v trestnom konaní vo veci sťažovateľa k tzv. nepravej trestnej zodpovednosti právnických osôb ústavne konformné.

Pokiaľ ide o právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, ktorého porušenie sťažovateľ taktiež namieta, rovnako platí, že toto právo neznamená istotu rozhodnutia v prospech sťažovateľa v jeho veci. Z predmetného ustanovenia dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájitelné právne tvrdenie o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní c. Spojené kráľovstvo z 25. 3. 1983). V okolnostiach prípadu však ústavný súd k takému záveru vo vzťahu k napadnutému prípisu generálnej prokuratúry, ako ani k postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, nedospel.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 149 ústavy, podľa ktorého prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu, ústavný súd poznamenáva, že toto ustanovenie rámcovým spôsobom vymedzuje postavenie a pôsobnosť prokuratúry v systéme štátnych orgánov Slovenskej

republiky a neustanovuje základné práva a slobody, ktorých porušenie by bolo možné namietať sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Nad rámec už uvedeného a v nadväznosti na sťažovateľom prezentované námietky, ktoré v konečnom dôsledku súvisia s otázkou právneho posúdenia ním oznámených skutočností o trestnej činnosti zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ústavný súd poznamenáva, že z právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj z právnych poriadkov väčšiny členských krajín Európskej únie možno vyvodit', že jedným z charakteristických znakov moderného právneho štátu je aj skutočnosť, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovatel'a trestného činu (m. m. I. ÚS 68/2012). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že pre účely ochrany individuálnych subjektívnych práv právny poriadok Slovenskej republiky pozná osobitné právne inštitúty „netrestnej povahy“ vrátane inštitútov, ktoré môže uplatniť osoba, voči ktorej sa trestné stíhanie skončilo právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd na predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovatel'a v časti smerujúcej proti napadnutému prípisu generálnej prokuratúry odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo potom už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovatel'a.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016